MARVEL
MILES MORALES
SPIDER-MAN
TAMMI
JASON REYNOLDS

Alkuteos *Miles Morales, Spider-Man*
Copyright © MARVEL
Suomenkielinen laitos © Antti Hulkkonen ja Tammi 2022
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.
978-952-04-3905-7
Painettu EU:ssa

ALLENILLE

On meillä naamio, jolla hymyilemme,
kätkemme kasvot, näytä katsetta emme –
Niin viekkaudesta maksamme hintaa;
hymyillemme, vaikka viiltää rintaa,
ja sanamme huolella valitsemme.
– Paul Laurence Dunbar, runosta
”On meillä naamio” (*We Wear the Mask,* 1895)

LUKU 1

Miles kattoi pöytään paremmat lautaset. Ne valkoiset posliiniset, joihin oli lasitettu sinisiä koristeita – rönsyileviä kukkia ja sieviä näkymiä vanhoista kiinalaiskylistä, jollaisissa kukaan hänen suvustaan ei ollut koskaan vieraillut. Isä, joka oli perinyt ne isoäiditltään, nimitti niitä *hyviksi astioiksi,* eikä niitä käytetty kuin sunnuntaisin tai aivan erityisinä päivinä. Ja tänään oli paitsi sunnuntai myös hyvin erityinen päivä Milesille – hänen rangaistuksensa päättyisi tänään.

”Suosittelen vakavasti, *mijo,* että käyt vastedes tarpeillasi aina ennen hänen tuntiaan”, Milesin äiti sanoi, avasi ikkunan ja leyhytti liedeltä nousevaa savua ulos käsipyyhkeellä. ”Voit nimittäin uskoa, että jos sinut toiste lähetetään kotiin mokomasta syystä, pöllytän vielä sinut ikkunasta pihalle.”

Miles oli poistettu koulusta vessahädän takia. Tai siis siksi, että hän oli pyytänyt päästä vessaan. Kun historianopettaja Chamberlain ei ollut päästänyt häntä, Miles oli anellut. Ja kun lehtori Chamberlain ei vieläkään ollut suostunut, Miles oli karannut. Rangaistuksen

varsinainen syy oli siis luvaton poistuminen tunnilta. Sitä paitsi Miles ei edes oikeasti ollut halunnut pissalle. Eikä myöskään sille isommalle asialle. Hänen oli pitänyt päästä pelastustehtäviin.

Tai niin hän ainakin oli kuvitellut. Viime aikoina hänen hämähäkkivaistonsa oli oikutellut. Mutta pahaa aavistusta ei voinut sivuuttaa – jättää tarkistamatta asiaa, jota hän piti vastuunaan.

”En aina ehdi vessaan ennen tuntia, äiti”, Miles selitti. Hän huuhteli veitset ja haarukat tiskialtaassa samalla kun äiti ripusti pyyhkeen uuninluukun vetimeen. Sitten äiti tarttui pihteihin ja alkoi nostella kanan rintapaloja sihisevästä rasvasta.

”Niin, ennen väitit samaa joka ilta, ja tiedätkös mitä? Kastelit sänkysi useammin kuin kukaan tuntemani tenava.”

”Poika murskasi kyllä kaikki ennätykset”, Milesin isä lisäsi sohvalta. Hän selaili *Daily Buglen* perjantain numeroa. Hän osti lehden vain perjantaisin; oman teoriansa mukaan hän ei ehtisi astua ulos talosta, jos lukisi lehden joka päivä. Ihmiskuntaan oli pesiytynyt lukemattomia kummajaisia – näkihän sen jo tosi-tv-ohjelmia käsittelevistä artikkeleista. ”Olit taatusti koko Brooklynin tarmokkain yökastelija, Miles. Niihin aikoihin ostin tämän roskalehden joka aamu, jotta meillä riittäisi illalla paperia sinun patjasi suojaksi.” Herra Davis sulki lehden ja taittoi sen kahtia. Hän pudisti päätään. ”Ja sitten tassuttelit keskellä yötä litimärkänä meidän makuuhuoneeseemme, löyhkäsit kuin kaksisataa vuotta vanha sitruunasooda ja selitit, että *tuli vahinko*. Vai vielä *vahinko?* Niin se on, poika, että saat kiittää paljosta äitiäsi. Jos minä olisin määrännyt, olisit saanut nukkua lätäkössäsi kunnes se kuivuu.”

”Suu kiinni, Jeff”, Milesin äiti sanoi ja järjesteli kananrintoja tarjoiluvadille.

”Väitätkö, että valehtelen, Rio? Hyysäsit häntä kaiken aikaa.”

”Niin, koska hän on minun pikkuiseni”, äiti sanoi ja levitti ensimmäisten fileiden päälle talouspaperia imemään niiden pinnalla kiiltelevää rasvaa. ”Mutta et ole enää pieni. Joten koetahan keksiä, miten saat pyrstösi pysymään pulpetissa.”

Miles oli jo päättänyt, ettei se tulisi aiheuttamaan ongelmia. Hän aikoi istua aloillaan lehtori Chamberlainin tunnilla ja sulkea mielestään surinan, joka kaikui välillä hänen päässään kuin mehiläispesässä. Hämähäkkivaisto oli aina pitänyt hänet valppaana, varoittanut häntä lähestyvästä vaarasta ja ohjannut auttamaan hädänalaisia. Mutta nyt, kun toiseksi viimeinen lukuvuosi Brooklyn Visions -lukiossa oli alkanut, vaisto tuntui… menneen rikki. Aivan kuin hänen voimansa olisivat hiipumassa. Hän oli sännännyt Chamberlainin tunnilta muka vessaan lukemattomia kertoja, rynnistänyt tuulispäänä käytävään ja ovesta ulos, missä häntä oli odottanut… ei mikään. Ei mörköä, ei mutanttia, ei mielipuolta. Vain aivan arkinen Brooklyn ja tarve keksiä taas uusi epämääräinen selitys sille, miksi vessatauko oli venähtänyt.

Ehkä hänenlaisensa kaverit saivat seikkailla supersankareina vain määräajan. Eikä hän halunnut hankkiutua hankaluuksiin vanhempiensa kanssa – saati reputtaa kursseja ja kärsiä rangaistuksia – jollei hän voinut olla varma, että olisi Hämähäkkimies vielä valmistujaispäivänäkin.

Ovisummeri surahti juuri, kun Miles oli kattanut pöydän neljälle. Hän pujahti ohi äidin, joka kauhoi keltais-

ta riisiä kattilasta kulhoon, ja työnsi päänsä avoimesta ikkunasta.

”Minkä ihmeen vuoksi tulija pitää aina tarkistaa, vaikka tiedät hyvin, kuka siellä on?” Milesin isä sanoi pestessään käsiään tiskialtaassa. Hän moiskautti mojovan suukon Milesin äidin poskelle. ”Hyvältä tuoksuu, muru. Jopa niin hyvältä, että poikamme pölkkypäinen ystävä seurasi nenäänsä koko Brooklynin halki.”

”Koeta olla kohtelias. Tiedät hyvin, ettei hänellä ole ollut helppoa”, Milesin äiti sanoi.

”Vaikeaa on meilläkin – nimittäin saada rahat riittämään.” Milesin isä hieroi peukaloaan ja etusormeaan vastakkain. ”Rakastan häntä kuin omaa poikaa, mutta meillä ei oikeasti ole varaa ruokkia ylimääräistä suuta.”

Äiti kääntyi isää kohti, painoi kämmenensä tämän rinnalle ja huokaisi. ”Rakkaus on syvä, *papi.* Ei pelkkiä kauniita sanoja.” Hän suukotti isää huulille.

”Hei!” Miles ei kestänyt katsella mokomaa vaan kurottui huutamaan kadulle. ”Odota vähän.” Hän kiiruhti huoneen poikki painamaan nappia, joka avasi alaoven lukon. Kun hän raotti porraskäytävään johtavaa ovea, portaista kuului jo raskaita askeleita.

”Moi”, Ganke sanoi ja melkein kaatui sisään asuntoon. Tanakka korealaispoika Ganke oli Milesin paras ystävä, uskottu ja kämppäkaveri lukion asuntolassa. Hän tarkasteli heti Milesin kasvoja, tutki ensin oikean ja sitten vasemman posken, ja kuiskasi sitten: ”Oletko kunnossa? On ihme, etteivät vanhempasi murhanneet sinua.” Sen jälkeen hän työntyi Milesin ohi tervehtimään tämän vanhempia. ”Moi, rouva M. Moi, Jeff-herra. Mitä tänään syödään?”

”En osaa sanoa, Ganke. Pitäisikö sinun kysyä *omil-*

ta vanhemmiltasi?” Milesin isä vastasi. Rouva Morales läpsäisi miestään käsivarteen.

”Tiedänhän minä, mitä he syövät, Jeff-herra. Söin sitä jo itsekin”, Ganke sanoi ja kohautti olkapäitään.

”Tuota… Pese kätesi ja istuudu, Ganke. Olet tietenkin aina tervetullut pöytäämme, vaikka toiselle päivälliselle. Tänään meillä on *chicharrón de polloa*.”

Ganke loi hämmentyneen katseen Milesin isään, joka oli asettunut seisomaan tuolin taakse pöydän päähän. ”Paistettua kanaa”, isä selitti, ja hänen kasvoillaan vaihteli vuoroin vaivautunut, vuoroin ymmärtäväinen ilme.

”Ai, siistiä.”

”Vaikka ei kai sillä olisi ollut väliä”, Milesin isä näpäytti, veti tuolinsa esiin ja istuutui.

”Naulan kantaan, Jeff-herra.”

Miles nosti kanan, riisin ja vihannekset pöytään ja istuutui paikalleen. Hänen äitinsä pani kauhan riisi- ja vihanneskulhoihin ja pihdit kanavatiin. Sitten hänkin asettui istumaan.

”Siunaa ruoka, Jeff”, rouva Morales sanoi. Miles, hänen isänsä ja Ganke irrottivat heti ahnaat näppinsä pöydän tarjoomuksista ja tarttuivat vierustovereitaan kädestä.

”Juu, juu, totta kai. Katse alas, pojat”, Milesin isä sanoi. ”Herra, auta poikaamme Milesia käyttäytymään koulussa. Sillä jollei se ala sujua, tämä voi hyvinkin olla hänen viimeinen kotitekoinen ateriansa. Aamen.”

”Aamen”, Milesin äiti sanoi vakavana.

”Aamen!” Ganke tokaisi.

Miles nipisti suunsa kiinni ja mulkaisi Gankea. Ganke kurottui nappaamaan kanapihdit.

Sunnuntaisin Milesin kotona syötiin perinteinen päivällinen. Arkipäivät Miles asusti Brooklyn Visions -lukion asuntolassa, ja lauantaisin taas… No, jopa Milesin vanhemmat ymmärsivät, ettei koko Brooklynissa ollut ainoatakaan kuusitoistavuotiasta, joka haluaisi viettää lauantai-illan vanhempiensa seurassa. Mutta sunnuntai oli täydellinen päivä perheaterialle. Yleinen laiskottelupäivä. Käytyään aamuvarhain äitinsä kanssa kirkossa Milesilla oli yleensä runsaasti aikaa vetelehtiä, katsella isänsä kanssa iltapäivällä vanhoja tieteisfilmejä ja toivoa, että äiti laittaisi päivälliseksi hänen mieliruokaansa – höyrytettyjä *pastele*-nyyttejä.

Tänä sunnuntaina ei kuitenkaan oltu rentouduttu. Eikä koko viikonloppuna. Isä Jamie kirkosta olisi ehkä katsonut torstaisen koulusta pois lähettämisen tulevan sovitetuksi parilla Ave Marialla. Isä Jeff sen sijaan oli komentanut Milesin huoneeseensa kärsimään kotiarestin kiirastulesta.

Varsinainen rangaistus oli alkanut perjantaina, kun isä oli herättänyt Milesin kuudelta aamulla ja raahannut tämän kadun varteen talon ulkoportaille.

”Mitä me täällä teemme, isä?” Miles kysyi. Hänellä oli yllään ryppyinen lukiopaita, virttyneet verryttelyhousut ja sandaalit. Kadunvarsi oli täynnä jäteastioita ja täyteen sullottuja roskasäkkejä, joita ruoantähteitä etsivät kulkukissat olivat repineet auki. Myös öisin hiiviskelevät tölkinkerääjät olivat penkoneet pusseista rahanarvoista kierrätystavaraa.

Isä ei vastannut, ei ainakaan heti. Hän istui vain ylimmällä askelmalla lautasliina kädessään ja hörppi mukista kahvia.

”Niin… Siitä koulusta poistamisesta.” Hörppy, nie-

laisu. ”Mitä todella tapahtui?” Isän äänessä oli jäätä.

”No, kun… päähäni tuli se… Minä siis… tunsin jotakin”, Miles takelteli. Hän oli paljastanut salaisuutensa isälleen, joka oli varjellut sitä äidiltä jo jonkin aikaa. Mutta isä oli kuitenkin… isä. Ei Hämähäkkimiehen vaan Miles Moralesin isä. Hän muistutti Milesia siitä niin usein kuin vain voi.

”Eli sinun piti pelastaa joku, vai kuinka? No, anna kun kysyn sinulta jotakin, supersankari…” Isä hörppäsi taas mukistaan. ”Kuka pelastaa sinut?”

Miles istui hiljaa ja koetti keksiä isää miellyttävän vastauksen toivoen samalla, että saisi tilaisuuden vaihtaa puheenaihetta.

Aurinko oli juuri nousemassa ja maalasi kultaisia raitoja talojen punatiiliseiniin, kun pelastus saapui rämisevän roska-auton muodossa. *Selvisin,* Miles ajatteli kääntyessään isän kanssa katselemaan roskakuskeja, jotka vaelsivat hitaasti katua pitkin – yksi ratissa, kaksi jalan auton perässä viskelemässä säkkejä ja tyhjentämässä astioita lavalle. Muovihaarukoita, kananluita, vessapaperirullan hylsyjä ja muita pussien rei’istä luiskahtaneita rippeitä jäi lojumaan pitkin poikin jalkakäytävää. Kului kymmenen minuuttia, eikä Miles vieläkään ollut keksinyt, miksi isä oli tuonut hänet ulos. Sitten roska-auto siirtyi siistimään seuraavaa korttelia.

”Kuulehan, jutellaan lisää tuonnempana. Nyt sinun on aika tehdä puhdasta jälkeä.”

”Mitä tarkoitat?”

Milesin isä nousi, ojenteli jalkojaan ja hörppäsi lisää kahvia. Hän viittasi kädellään kadulle. ”Katso, mikä määrä tölkkejä. Ole kunnon sankari ja pane ne sinne,

minne ne kuuluvat. Eikö naapureiden auttaminen ole sankarillisinta, mitä voi tehdä?”

Miles huokaisi.

”Ai niin”, isä jatkoi. ”Kerää samalla roskat, jotka eivät kelvanneet mainioille roskakuskeillemme.”

”Millä?” Miles kysyi puistatusta pidätellen. Hänellä ei ollut mukana edes seittisinkoaan, jolla koirankakkaa ja kalanperkeitä pursuavat muovipussit voisi poimia käsin koskematta ja mielellään matkan päästä. Vaikka eihän seitin ammuskeleminen pyjamassa olisi muutenkaan sopivaa.

”Mieti sitä, poika.”

Ja siitä rangaistus vasta alkoi. Sen jälkeen Miles sai siivota koko asunnon, rahdata läjäpäin likapyykkiä pikapesulaan ja takaisin ja laittaa vielä itselleen päivällistä – joka oli lopulta vain nuudeleita, chilikastiketta ja paahtoleipää. Lauantaina isä marssitti häntä ympäri korttelia kyselemässä naapureilta, olisiko näillä kenties hänelle jotakin tekemistä. Hänen piti raahata vanha patja rouva Shinen kellarista – missä rouvan narkkaripoika Cyrus oli majaillut – ripustaa tauluja herra Frankien asunnon seinille ja ulkoiluttaa kaikki naapuruston ulkoilua kaipaavat koirat. Ja kerätä tietenkin niiden kakat maasta. Ja sitähän riitti.

Kotikulmien ”sankariteoille” ei ollut tulla loppua. Työ seurasi toistaan. Tekemistä riitti. Purkkinuudeleita kului.

Vielä nyt sunnuntain päivällisellä muisto sai Milesin hytisemään, ja hän kurottui ottamaan lisää riisiä ja kanaa. Ensimmäistä kertaa pitkään aikaan hän hotki päivällistä pontevammin kuin Ganke ja isänsä. Eikä se johtunut vain äidin keitosten herkullisista aromeista. Tieto rangaistuksen – kidutuksen – päättymisestä maistui kaikkein makoisimmalta.

Silloin Milesin isä päätti ryydittää päivällistä kitkerillä paikallisuutisilla.

”Luin lehdestä, että nykyään joillakin on tapana mukiloida nuoria ja varastaa heidän lenkkarinsa”, isä totesi muka muina miehinä. Hän sulloi suuhunsa vihanneksia, pureskeli, nielaisi. ”Mitä siihen sanot, Ganke?”

”Minäkö?”

”Niin.”

”En tiedä sellaisesta mitään. Kävelin tänne juuri junaasemalta tavalliseen tapaan, eikä kukaan häirinnyt minua”, Ganke sanoi.

Milesin isä kallistui tuolillaan ja vilkaisi Ganken tossuja. ”Tarkoitinkin, että sinähän voit olla se kenkävaras.”

”Hah!” Milesin äiti puuskahti ja ponnahti pöydästä. ”Tiedät, ettei Ganke tekisi pahaa kärpäsellekään”, hän tokaisi olkansa yli laskiessaan lautasensa tiskialtaaseen. ”Eikä myöskään Miles.” Ganke ja Milesin isä vilkaisivat kiireesti Milesiin. Isä irvisti pojalleen hupaisasti juuri kun äiti kääntyi. ”Jeff”, äiti tuhahti ilmeilyn nähdessään. ”Tuntuu kuin kasvattaisin kahta vintiötä. Tuosta hyvästä tänään onkin *sinun* tiskivuorosi.”

”Eipäs ole”, Milesin isä julisti kuin tottelematon lapsi. Hän naurahti ja laski haarukan lautaselleen. ”Pienokaisesi Miles saa luvan tiskata. Pidetään sitä rangaistuksen jälkiruokana. Kirsikkana kakun päällä.” Ganke tyrskähti. Miles loi häneen jäätävän katseen. ”Tai jos haluat, poika, voimme vaihtaa. Minä tiskaan, jos sinä maksat nuo laskut tuolla”, isä lisäsi ja osoitti kuminauhalla sidottua kirjenippua kahvipöydällä.

”Anna kun arvaan”, Miles voihkaisi. Hän tiesi hyvin, mitä seuraavaksi kuulisi.

”Kuten aina sanon – *jos haluat tiskeistä päästä, ala tienata ja säästä*”, isä lausui ja lisäsi vielä: ”Ja viet myös roskat.”

Päivällisen jälkeen Miles kaappasi roskapussin, juoksi alas ulkoportaalle ja heitti jätteet astiaan. Kun hän kääntyi, isä istui ylimmällä askelmalla, samassa paikassa kuin perjantaiaamuna. Alkoi taas tuttu kapteeni käskee -leikki, jossa kapteenina oli Jeff. *Jeff käskee istumaan, Miles. Jeff käskee olemaan hiljaa, jos ei kysytä mitään, Miles.*

Kumpikaan heistä ei hetkeen sanonut mitään, ja hiljaisuus kihisi Milesin vatsassa kuin äskeinen kana-ateria olisi palannut uuniin.

”Tiedät, että äitisi ja minä rakastamme sinua kovasti”, isä lausui viimein.

”Joo.” Miles aavisti jo, mitä oli tulossa.

”Ja kuulehan, kun nyt taas palaat kouluun, sinun täytyy ymmärtää… Haluan, että olet…” Nyt oli Milesin isän vuoro takellella ja etsiä oikeita sanoja. Lopulta hän tokaisi asiansa suoraan. ”Setäsihän siis komennettiin pois koulusta tämän tästä. Aivan yhtenään.” Isä painoi kämmenensä yhteen. ”Hän ei uskonut, että säännöt koskivat myös häntä. Ja siksi hän kuoli. Äidillesi ja minulle on kaikkein tärkeintä, ettei sinusta tule… hänenlaistaan.”

Olet aivan kuin minä.

Sanat kirpaisivat Milesia, pureutuivat hänen niskaansa. Komennettiin pois. Säännöt. Kuoli. Miles nieleskeli, hautasi häpeän hämmennykseen. Hänelle oli tuttua, että setä otettiin tällaisella hetkellä puheeksi, mutta se kirveli silti aina. Itse asiassa isä mainitsi Aaron-sedän *vain* silloin, kun halusi esittää Milesille varoittavan esimerkin. Isä ja setä olivat kadun kasvatteja – Brooklynin pikkunilkkejä – joiden aika oli kulunut varastellessa ja

huijatessa, oikeussaleissa ja nuorisovankiloissa, kunnes he olivat olleet tarpeeksi vanhoja oikeaan vankilaan. Isä oli tavannut Milesin äidin ja päättänyt parantaa tapansa, mutta Aaron-setä oli jatkanut helpon rahan jahtaamista pimeillä kujilla. Tätä nykyä Aaron-setä oli typeryyden mittapuu, suvun huonojen ominaisuuksien henkilöitymä – ainakin Milesin isän mielestä.

”Ymmärrätkö?” Milesin isä kysyi.

Miles istui, näykki hampailla poskeaan ja ajatteli Aaron-setää. Sitä, mitä hän tästä tiesi. Ei pelkästään sitä, mitä isä oli hänen mieleensä lukemattomia kertoja teroittanut. Vaan myös sitä, minkä oli itse kokenut – sitä, että hän oli ollut paikalla, kun Aaron-setä oli kuollut. Sitä, että kolme vuotta sitten Aaron-setä oli vahingossa surmannut itsensä yrittäessään tappaa Milesin.

”Ymmärrän.”

Sunnuntaipäivällinen perheen kesken, pelaamista parhaan kaverin kanssa, runotyttö Aliciasta haaveilua…

Miles Morales on ihan tavallinen Brooklynissä asuva puertoricolaistaustainen teini, lukuun ottamatta sitä, että hän sattuu olemaan myös Hämähäkkimies.

Viime aikoina Milesin hämähäkkivaisto on tosin alkanut temppuilla, ja ikävät tapahtumat koulussa ovat saaneet hänet pohtimaan omaa identiteettiään ja epäilemään kykyjään. Voiko entisen katujen kasvatin poika edes olla supersankari? Ennen pitkää hänen on kuitenkin luotettava voimiinsa ja pysäytettävä koko yhteisöä uhkaava vaara.

MARVEL
© 2022 MARVEL

9 789520 439057
www.tammi.fi | N84.2 | ISBN 978-952-04-3905-7